

Leer

Vraag

Ontmoet

Lees

Doe

Hobby

Jaarverslag

2025

De wijken in!

Inhoudsopgave

Algemeen

Voorwoord	3
Terugblik Raad van Toezicht op 2025	4
2025 in cijfers	5
Bibliotheekwet: WSOB	6

Zoetermeer

Bibliotheek & Zoetermeer	8
--------------------------------	---

Jeugd

Jeugd 0 - 4 jaar	9
Jeugd 4-12 jaar	10
Jongeren 12-18 jaar	11

Volwassenen

Volwassenen	12
Basisvaardigheden	13

Forum

Partners & samenwerkingen	16
---------------------------------	----

Voorwoord

In 2025 gingen we verder met wat we in 2024 al waren gestart: het helemaal op orde brengen van de organisatie en het optimaliseren van de teams. We keken naar onze dienstverlening en naar onze rol in Zoetermeer. Twee collega's namen de rol van cultuurcoach op zich en onderzochten waar we in de hele stad iets kunnen betekenen, niet alleen in de wijken waar al een bibliotheekvestiging aanwezig is.

Met de ontwikkeling van het Meerjarenbeleidsplan 2026-2029 stond het jaar 2025 ook in het teken van dromen en vooruitkijken. Samen met collega's uit alle teams dachten we na over de bibliotheek van 2029, welke pijlers voor ons belangrijk zijn en wat we echt voor Zoetermeer willen bereiken. We onderzochten de behoeften van onze stadsgenoten, de gemeente en de overheid. We praatten met verschillende stakeholders en klanten. Met resultaat: we zijn heel trots op ons Meerjarenbeleidsplan 2026-2029, dat je [hier](#) kunt vinden.

Hierbij alvast wat kengetallen en hoogtepunten over 2025:

- We sloten het jaar af met 33.117 leden, waarvan 9.567 volwassen leden, 13.071 jeugdleden en 10.239 leden van de Bibliotheek *op school*.
- We leenden 625.735 fysieke materialen uit.*
- In de Online Bibliotheek leenden onze leden 42.904 e-boeken en 20.097 luisterboeken.
- In totaal organiseerden we 745 jeugdactiviteiten in de bibliotheken in het Forum, Oosterheem en Rokkeveen, waar in totaal 16.617 kinderen aan meededen.
- Voor volwassenen werden 1.467 activiteiten georganiseerd met 15.685 deelnemers.**
- Er was een Bibliotheek *op school* op 43 scholen in het primair onderwijs en op 3 scholen in het voortgezet onderwijs
- We focusten onze dienstverlening meer op jongeren; we realiseerden een jongerencollectie in de wijkbibliotheken en gaven de Young Adult-plek in het Forum een update. Ook introduceerden we studieplekken in de tentamenweken en startten we met bijeenkomsten rondom het populaire Dungeons & Dragons.
- We ontwikkelden een gratis jongerenabonnement, waar we heel trots op zijn.

Ik heb veel bewondering voor alles wat onze collega's en vrijwilligers dit jaar hebben gedaan en kijk met veel vertrouwen uit naar 2026!

Marloes Middeldorp
Directeur-bestuurder Bibliotheek Zoetermeer

* Exclusief verlengingen. | ** Exclusief de Taalhuis- en IDO-balies.

Terugblik Raad van Toezicht op 2025

Een aantal dossiers heeft in 2025 veel tijd en aandacht van de directeur-bestuurder en de Raad van Toezicht gehad, o.a. het schrijven en indienen van het Meerjarenbeleidsplan 2026-2029 inclusief meerjarenbegroting, het informeren van de politieke partijen i.v.m. de gemeenteraadsverkiezingen, een 'kijkje in de keuken' voor raadsleden, de verdere inrichting van de organisatie, samenwerking in de wijken, optimalisatie van de dienstverlening en focus op jongeren.

Ook de herinrichting van Bibliotheek Zoetermeer behoeft aandacht. De verbouwingsplannen zijn verder uitgewerkt. Omdat de wijken belangrijk zijn, werd er gewerkt aan het ontwikkelen van een visie op dienstverlening in de wijken samen met andere partners. Ten slotte is de overgang naar Samen Digitaal Innoveren (SDI) voor het bibliotheekstelsel Wise en de overgang van Probiblio naar de NBD voor collectioneren succesvol begeleid.

Over de Raad van Toezicht

In 2025 bestond de RvT uit:

- Rob Wessels (voorzitter)
- Alexander Bruin (vicevoorzitter)
- Arjan Beune
- Indra Balwant Gir
- Ton Geerts
- Doreen van Elst (aspirant lid)

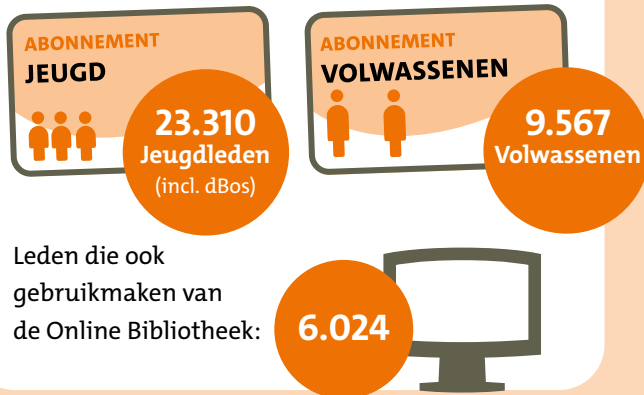
De aandachtsgebieden van de RvT zijn als volgt verdeeld: werkgeverschap (Rob Wessels (voorzitter) en Alexander Bruin (vicevoorzitter), financieel (Ton Geerts en Doreen van Elst) en governance (Arjan Beune en Indra Balwant Gir). Meer informatie over onze RvT vind je [hier](#).

Arjan Beune ontbreekt op deze foto.

2025 in cijfers

33.117 Leden

29.344 Nieuwe aanwinsten

We kochten dit jaar in totaal 29.344 materialen in, waarvan:

*Inclusief boeken voor de bibliotheken op school.

490.356 Bezoekers

Dat zijn bijna **4** bezoeken per Zoetermeerder!

688.736 Uitleningen

Bibliotheek op school

- 6** Voorschoolse dBossen
- 39** Scholen in het primair onderwijs
- 4** Scholen in het speciaal onderwijs
- 3** Scholen in het voortgezet onderwijs

Over Zoetermeer

Bijna de helft van de Zoetermeerders bezocht in 2025 de bibliotheek en waardeerde ons met gemiddeld een **8.3** (stadspeiling 2025).**

**Bron: Gemeente Zoetermeer; Stadspeiling 2025 Deelrapport Kunst & Cultuur.

Bibliotheekwet: WSOB

Elk jaar laten we zien wat we voor Zoetermeer hebben gedaan aan de hand van de vijf taken die zijn vastgelegd in de Bibliotheekwet (Wsob).

Taak 1

Het ter beschikking stellen van kennis en informatie

Meer de wijken in: gedurende 2025 hebben we de proef met balies van het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) bij inZet-punten in wijken zonder bibliotheek voortgezet. Hiermee was het IDO ook in Buytenwegh, de Leyens en in Noordhove & Seghwaert beschikbaar. We hielpen mensen niet alleen aan de balie, maar organiseerden ook 20 DigiCursussen en 20 DigiWorkshops, waarbij deelnemers zelf aan de slag gingen met een computer, smartphone of tablet. Tijdens de Media Ukkie Dagen in april informeerden we ouders actief over de effecten (positief én negatief) van mediagebruik door jonge kinderen.

Ook de collectie bleef niet achter: we kochten 5.059 nieuwe non-fictie boeken in en leenden het afgelopen jaar bijna 83.000 keer een non-fictieboek uit.

Taak 2

De ontwikkeling en educatie van mensen

Onze stadsgenoten waren in 2025 erg geïnteresseerd in AI. We organiseerden verschillende workshops rondom dit onderwerp, zoals hoe je AI kunt gebruiken voor je creatieve projecten, of hoe je je juist kunt beschermen tegen de gevaren van AI. We gingen ook offline creatief aan de slag; cursussen als art journaling, botanisch tekenen, illustreren en het schrijven van levensverhalen waren heel populair.

Het Taalhuis breidde haar spreekuren uit en verwees 173 Zoetermeeders door naar activiteiten van de bibliotheek en van de Taalhuispartners. Ruim 1.600 mensen kwamen naar het Taalcafé in de bibliotheek. Ook organiseerde het Taalhuis in 2025 twee informatieavonden om vrijwilligers te werven, waar 29 geïnteresseerden met de verschillende Taalhuispartners in gesprek gingen. We gaven de Basistraining Taalvrijwilligers aan 292 mensen. Dit

zijn mensen die vrijwilligerswerk gaan doen voor één van de organisaties die bij het Taalhuis zijn aangesloten.

Ook breidde gedurende 2025 het Oefenplein in het Forum uit. Het Oefenplein bestaat uit een aantal computers met programma's als oefenen.nl, waarop deelnemers gratis trainingen Nederlands, Engels, rekenen, financiële vaardigheden e.d. kunnen volgen. Een paar ochtenden per week is er hulp van een medewerker en/of een vrijwilliger. In 2025 maakten 621 mensen gebruik van het Oefenplein tijdens de bemenste uren.

Taak 3

Stimuleren om te lezen

Plezier in lezen is de belangrijkste factor voor het laten lezen van kinderen. Kinderen die al jong met boeken in aanraking komen, hebben later op school een enorme voorsprong met lezen en schrijven. Daarom organiseren we allerlei activiteiten voor de allerkleinsten, zoals BiebGuppies en de Boekstartdag, om zo ouders op het belang van voorlezen te wijzen.

Ook hebben we op bijna elke (basis)school in Zoetermeer een Bibliotheek *op school*. Dit is niet alleen een schoolbibliotheek met een steeds wisselende collectie boeken, er komt ook regelmatig een leesconsulent van de bibliotheek langs met allerlei leuke nieuwe boeken en lessen. Daarnaast hebben bibliotheken *op school* ook een leescoördinator die is opgeleid door de bibliotheek en werken we aan deskundigheidsbevordering van leraren door trainingen, inspiratiebijeenkomsten en de leesclub jeugdliteratuur.

We organiseerden veel activiteiten voor kinderen in de bibliotheek zelf, in de vakanties en op woensdagmiddagen. Zoals elk jaar was er een uitgebreid programma voor de Kinderboekenweek. Ook richtten we ons op het leesplezier van jongeren en Young Adults tot 25 jaar, met een kleine herinrichting van de YA-afdeling in het Forum, veel nieuwe boeken (ook in de wijkbibliotheken Oosterheem en Rokkeveen) en natuurlijk de maandelijkse BookTalks.

Bij een BookTalk komt een YA-auteur of BookTokker naar het Forum om met deelnemers te praten over zijn/haar/hun eigen boek.

Voor volwassenen is er naast lezingen en campagnes rondom de Boekenweek en Heel Nederland Leest een aansprekend aanbod van romans en literatuur.

Taak 4

Ontmoetingen en debatten organiseren

Net als in 2024 waren dit jaar de rondetafelgesprekken in wijkbibliotheken Oosterheem en Rokkeveen volgeboekt. Onder het genot van een maaltijd gingen deelnemers met elkaar in gesprek over allerlei onderwerpen zoals discriminatie, de betekenis van vrijheid en het lichtjesfeest Diwali.

In oktober organiseerden we een Living Library, waarbij deelnemers kennis maakten met mensen met een bijzonder verhaal, zoals een Libanonveteraan, iemand met een eetstoornis en iemand waarvan de echtgenote transgender is. Dit jaar deden we ook weer mee met de Nationale Voorleeslunch, faciliteerden we een Mantelzorgcafé in wijkbibliotheek Oosterheem en organiseerden we een verkiezingsbijeenkomst rondom de Tweede Kamerverkiezingen met ProDemos.

Taak 5

Mensen laten kennismaken met kunst en cultuur

Zoetermeerse kunst en cultuur zorgt voor verbinding in onze stad. We plaatsten interessante fotoexposities bij de balustrade in het Forum. Fotogroep Zoetermeer exposeerde in 2025 twee keer in de bibliotheek, één keer met foto's van het Zoetermeerse landschap en één expositie met vrij werk, waarbij de amateurfotografen verrassende invalshoeken van Zoetermeer lieten zien. We deden ook mee met typisch Zoetermeerse festiviteiten, zoals het Thrillerfestival en Cultuur 079. Wijck streek vijf keer neer met cultuurcafés in wijkbibliotheken Oosterheem en Rokkeveen. We besteedden ook aandacht aan Ketikoti, Diwali en de ramadan. En uiteraard hebben we een interessante collectie met boeken over kunst en cultuur.

Bibliotheek & Zoetermeer

Het coalitieakkoord 'Samen doen wat nodig is' van Gemeente Zoetermeer

We werken gericht aan het tegengaan van laaggeletterdheid met de inzet van bijvoorbeeld de Gezinsaanpak, de BoekStart-coaches op consultatiebureaus, de Bibliotheken *op school* en het Taalhuis. Ook gaan we verder de wijken in, de cultuurcoaches onderzochten in welke wijken we (samen met partners) de meeste impact kunnen maken.

Cultuurvisie 2030

Programmaliijn 1 Stabiele basis

Met deze programmaliijn wordt een stabiele basis voor de cultuur in Zoetermeer beoogd.

In 2025 droeg de bibliotheek hieraan bij door:

- Deel te nemen aan de B6 directie-overleggen.
- Samen te werken met diverse culturele instellingen in Zoetermeer, zoals het Stadstheater (literaire introducties bij toneel en de Kinderkaravaan).
- Betrokken te zijn bij activiteiten vanuit Cultuur079 zoals het CultLabXL en de Cultuurkantine.

Programmaliijn 3 Cultuur om de hoek

Als bibliotheek gaan we de stad in, naar de Zoetermeerder:

- De cultuurcoaches organiseerden (samen met partners) verschillende activiteiten in wijken waar geen bibliotheek aanwezig is.
- We bereikten kinderen in heel Zoetermeer met de BoekFiets.
- Met Wijk organiseerden we Cultuurcafés in de wijkbibliotheken Oosterheem en Rokkeveen.

Programmaliijn 5 Iedereen doet mee

De bibliotheek is de enige openbare plek in Zoetermeer waar iedereen altijd welkom is. Onze programmering richt zich daarom ook op elke Zoetermeerder:

- Tijdens Gluren bij de Buren en Route079 kwam een gevarieerd publiek kijken naar de optredens in de bibliotheek.
- Van Dungeons & Dragons tot een workshop angisa vrouwen, voor iedereen was er iets te beleven in de bibliotheek.
- Meedoen hoefde niet duur te zijn, veel activiteiten waren gratis. Soms vroegen we een kleine vergoeding die ook met de ZoetermeerPas betaald kon worden.
- ZoetermeerPashouders bieden we een gratis bibliotheek-abonnement aan.

Programmaliijn 6 Jong geleerd, oud gedaan

- Door deel te nemen aan het programma Cultuureducatie met Kwaliteit helpt de bibliotheek leerkrachten bij het zo goed mogelijk onderwijzen van cultuur en leesplezier.
- Via de Bibliotheek *op school* komen leerlingen in aanraking met boeken over allerlei onderwerpen.
- Wekelijks las een vrijwilliger van de bibliotheek voor in twee woonzorgcentra voor ouderen.

Jeugd 0 - 4 jaar

BoekStart: voorlezen gaat voor!

BoekStart is het leesbevorderingsprogramma van Stichting Lezen voor baby's en peuters. Bibliotheek Zoetermeer had in 2025 twee BoekStartcoaches, die met zoveel mogelijk ouders in gesprek gingen over het belang van voorlezen. Zo waren de BoekStartcoaches wekelijks te vinden op de consultatiebureaus in Meerzicht en Palenstein, waar ze in totaal 1.060 ouders spraken. Met de BoekFiets bereikten we ruim 5.200 kinderen in Zoetermeer.

BoekStart in de bibliotheek

Bij het aangeven van de geboorte van hun baby('s) krijgen ouders in Zoetermeer een bon voor een BoekStartkoffertje van de bibliotheek. In het koffertje zit alles wat nodig is om te starten met voorlezen; twee babyboekjes, het informatieboekje 'Samen lezen en voorlezen' en een overzicht van de voorleesactiviteiten in de bibliotheek. Ongeveer 500 ouders haalden vorig jaar zo'n gratis koffertje op.

Nationale Voorleesdagen

Met de Nationale Voorleesdagen begon het voorleesjaar goed: we lazen aan ongeveer 50 groepen kinderen voor. Zowel op de kinderopvang als in de bibliotheek beleefden in totaal 1.250 kinderen de avonturen van neushoorn Rinus, het prentenboek van het jaar 2025.

Activiteiten & evenementen

Half 2024 zijn we gestart met de maandelijks activiteit BiebGuppies voor de allerkleinsten, waarbij ouders met hun kindje tot 2.5 jaar kennismaken met de BoekStartcoaches en de bibliotheek. In 2025 deden 192 ouders en kindjes met BiebGuppies mee.

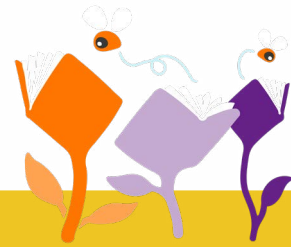
Peutervoorlezen was in 2025 ook weer een heel populaire activiteit; elke week lazen we op verschillende dagen in de drie bibliotheekvesti-

gingen voor. In totaal kwamen 5.947 (groot)ouders en kinderen naar de spannende verhalen van de leesconsulenten luisteren.

Elk jaar zijn de Baby-, Peuter- & Kleutermarkt in januari en de Boekstartdag in juni een grote hit. Er zijn kraampjes van verschillende organisaties uit Zoetermeer en activiteiten van de bibliotheek en partners zoals MusicSoulHouse en het CKC. We telden 701 bezoekers op de BPK-markt en verwelkomden 155 bezoekers op de wat kleiner opgezette BoekStartdag.

BoekStart in de kinderopvang

Er zijn 6 voorschoolse bibliotheken *op school*. Begin 2025 hielden we een succesvolle inspiratiebijeenkomst voor pedagogisch medewerkers met onder meer een workshop over het voorlezen aan anderstalige kinderen.

Jeugd 4-12 jaar

In de bibliotheek

Om zoveel mogelijk kinderen te enthousiasmeren organiseerde de afdeling programmering veel leuke activiteiten, niet alleen in de bibliotheken, maar ook bij partners elders in de stad. Zo ging de cultuurcoach voor jeugd er regelmatig op uit (en bereikte meer dan 650 kinderen in Zoetermeer), deden we mee met de Kinderkaravaan met o.a. het Stadstheater en kregen we een eigen boekenkast bij speelboerderij Het Buitenbeest. Het Kinderboekenweekfestival was weer een groot feest waar ruim 400 kinderen aan meededen. Ook vakantie-activiteiten en de activiteiten op woensdagmiddag waren in trek. En op 18 oktober werd het Maaklab in het Forum omgetoverd tot een knalroze glitterwereld: de op social media populaire meiden van de Twindolls lanceerden er hun eerste boek!

De Bibliotheek op school (dBos)

Er was een Bibliotheek op school op **43** scholen in het primair onderwijs en **3** scholen in het voortgezet onderwijs.

26.362 deelnames aan activiteiten van de Bibliotheek op school.

Dit jaar was o.a. auteur Jacques Vriens te gast bij de leesclub Jeugdliteratuur. Deze leesclub komt vier keer per jaar samen en is speciaal voor leerkrachten.

Gezinsaanpak

In de ideale wereld doet iedereen mee. Ook ouders en kinderen die te maken hebben met laaggeletterdheid. De gezinsaanpak is een programma waarmee we proberen laaggeletterdheid bij gezinnen te doorbreken. Dit doen we door ouders niet alleen te ondersteunen bij de taalontwikkeling van hun kind(eren),

maar door ook met ze te werken aan hun eigen taalvaardigheid. De bibliotheek ondersteunt hierbij met verschillende activiteiten gericht op kinderen en ouders, zoals Peutervoorlezen, BiebGuppies en de BoekFiets. Ook zijn we aanwezig bij voorlichtingsavonden in ouderkamers en ouderavonden op school.

De BoekFiets bereikte ruim **5.200** kinderen.

Op de consultatiebureaus in Meerzicht en Buytenwegh spraken we **1.060** ouders.

Top 3 meest uitgeleende jeugdboeken

- 1** Bob Popcorn - Maranke Rinck
- 2** De popcorn spion - Maranke Rinck
- 3** De waanzinnige boomhut van 13 verdiepingen - Andy Griffiths

Jongeren 12 - 18 jaar

In de bibliotheek

Naast de steeds populairder wordende activiteit BookTalk (waarbij jongeren in de bibliotheek in gesprek gaan over een YA-boek), zijn we dit jaar ook met bijeenkomsten rondom Dungeons & Dragons-gestart. Van het maken van een eigen karakter tot de creatie van een heel nieuwe wereld, alles wat nodig is om te kunnen starten werd uitgelegd.

De bibliotheek is een populaire studieplek voor jongeren in onze stad. Zo populair dat het tijdens toetsweken regelmatig voorkwam dat we studenten niet aan een studieplek konden helpen. Daarom zijn we in september gestart met Studieuren, waarbij een ruimte in het Forum (een trainingsruimte of Stadhuisplein 23) wordt gereserveerd en een medewerker aanwezig is om de rust te waarborgen. Deze pilot was succesvol, in 2026 staan de studieuren weer op de agenda.

Gratis jongerenabonnement

We merkten dat een deel van de jongeren na hun 18e verjaardag afhaakte als bibliotheeklid. Dit omdat je na je 18e verjaardag geen gebruik meer kunnen maken van het gratis jeugdabonnement. Daarom hebben we in september een gratis jongerenabonnement opgezet, waarbij jongeren van 18 tot 25 jaar gratis gebruik kunnen maken van de diensten van de bibliotheek. Eind 2025 maakten 266 jongeren hier al gebruik van.

ABONNEMENT
JEUGD

4.000
leden tussen
de 12 - 18 jaar

141
deelnemers
BookTalk

63
deelnemers
Dungeons &
Dragons

Onderzoek jongerencommunicatie

In 2025 zijn we een onderzoek gestart naar de manier waarop we jongeren kunnen interesseren in lezen en de bibliotheek. Hiervoor is Jongerencommunicatiebureau COEN aangehaakt. We hopen dat hier medio 2026 een mooie, aansprekende campagne uit komt.

Top 5 meest geleende YA-boeken in het Nederlands

- 1 De laatste uren van Josephine Donkers - Daniëlle Bakhuis
- 2 Pijn - Mel Wallis de Vries
- 3 No Exit - Maren Stoffels
- 4 Suzanne Collins - De hongerspelen
- 5 Room service - Maren Stoffels

Volwassenen

In de bibliotheek

Het thema van de Boekenweek 2025 was 'Je moers-taal', een onderwerp waarmee Abdelkader Benali tijdens zijn lezing jeugdherinneringen ophaalde. Ook stond Reggie Baay voor een volle tribune in het Forum, met een lezing over 80 jaar vrijheid. Voor Heel Nederland Leest kwam Karin Amatmoekrim naar de bibliotheek, waar ze vertelde over het boek dat ze op dat moment aan het schrijven was over de geschiedenis van Suriname.

Top 3 meest uitgeleende (e-)boeken

Boeken

- 1 Al het blauw van de hemel - Mélissa da Costa
- 2 De verborgen belofte - Lucinda Riley
- 3 Het huis met de palm - Esther Verhoef

E-boeken

- 1 De Camino - Anya Niewierra
- 2 Het bloemenmeisje - Anya Niewierra
- 3 Het dossier - Anya Niewierra

Luisterboeken

- 1 Liften naar de hemel - Lex Paleaux
- 2 De Camino - Anya Niewierra
- 3 Beladen huis - Christien Brinkgreve

In de zomermaanden lanceerden we een nieuwe actie in het kader van Zomerlezen: lees de hele zomer gratis! Deze actie sloeg aan, we verwelkomden 419 nieuwe bibliotheekleden.

Cursussen & workshops

In 2025 boden we creatieve workshops en cursussen aan; van handletteren tot henna en botanisch tekenen, ze werden massaal bezocht. Toch bleken de taalcursussen het meest populair, met Spaans als grote favoriet.

We informeerden onze stadsgenoten ook over cybersecurity en AI, door middel van lezingen en workshops. Want hoe zet je AI zelf het meest efficiënt in? Over de gevaren van AI werden we geïnformeerd tijdens de workshop Kritisch omgaan met AI.

Cultuur

Wijck kwam vijf keer naar een van de bibliotheken met een cultuurcafé, waarbij deelnemers o.a. sieraden maakten, schilderijtjes leerden weven en deelnamen aan een workshop Storytelling. De drie cultuurlezingen over Rembrandt, Ary Scheffer en Titanic & Fashion werden ook goed bezocht.

ABONNEMENT
VOLWASSENEN

9.567
volwassen
leden

15.685
deelnemers
activiteiten*

Echte Zoetermeerse cultuur was ook te vinden in de bieb. Gedurende 2025 exposeerden we meerdere tentoonstellingen in het Forum, zoals de Beautiful Queer tentoonstelling in januari en natuurlijk de fototentoonstellingen van Fotogroep Zoetermeer.

* Exclusief bezoekers Taalhuis- en IDO-balies.

Basisvaardigheden

Basisvaardigheden zijn noodzakelijk om te kunnen functioneren in de samenleving. Als bibliotheek werken we samen met Taalhuisnetwerkpartners aan projecten die zorgen voor een sterke sociale basis, op thema's zoals gezinsaanpak, werkgeversaanpak of positieve gezondheid.

We organiseerden naast onze vaste Taalhuisactiviteiten voor het netwerk en binnen de bibliotheek ook extra activiteiten in samenwerking met partners. Zoals de Taalmeterdag (56 bezoekers) en het Hartcheckpunt (83 bezoekers).

Taalhuis

Het Taalhuis is een netwerk van verschillende organisaties in Zoetermeer, die zich samen inzetten om stadsgenoten te begeleiden bij hun ontwikkeling. De onafhankelijke Taalhuisbalie

Taalhuispartners

Piëzo, Gilde SamenSprak, Ecoware, Taalpartners, Praktijkcollege, Nederlands Babbelen, Bibliotheek Zoetermeer, Regionaal Werkcentrum Zuid-Holland Centraal, Toptaal, NL Training, Gemeente Zoetermeer, Stichting Lezen & Schrijven, de Binnenbaan, Vluchtelingenwerk.

In onze regio heeft 9% van de volwassenen moeite met basisvaardigheden.

in de bibliotheek is daarbij het startpunt. Bij de Taalhuisbalie denken de Taalhuisvrijwilligers mee over de mogelijkheden voor de bezoeker: les in een groep bij verschillende taalpartners of met een Taalmaatje bij het Gilde, als opstap voor een opleiding, een leerwerktraject, computerlessen of naar een Taalcafé. In 2025 waren het Taalcafé (1.604 deelnames) en de begeleide uren van het Oefenplein (621 deelnames) de meest populaire taalactiviteiten in de bibliotheek.

Professionals

Iets minder dan 50% van de mensen met beperkte basisvaardigheden heeft Nederlands als moedertaal. Omdat mensen die moeite hebben met lezen en schrijven hier vaak niet heel open over zijn, traint het Taalhuis professionals in het maatschappelijk veld, zodat zij laaggeletterdheid bij iemand kunnen herkennen. Deze trainingen werden goed bezocht, met in totaal 83 deelnemers. Ook kunnen leerkrachten en pedagogisch medewerkers laaggeletterdheid leren herkennen

bij ouders. We gaven hier drie speciale trainingen voor. Om meer aandacht te vragen voor laaggeletterdheid is in de Week van Lezen en Schrijven de voorstelling Laaggeletterd in het CKC (82 bezoekers) in samenwerking met de gemeente georganiseerd.

Activiteiten van het Taalhuis In de bibliotheek

- Taalhuisbalie
- Meeleesclubs
- Taalcafé
- Training: Start met Nederlands

Workshops & cursussen

Na het succes van de los te volgen Digi-workshops in wijkbibliotheek Rokkeveen in 2024, stonden ze ook in 2025 weer op de agenda. Uiteindelijk deden 134 deelnemers mee. Tijdens de workshops kwamen onderwerpen als Apple voor beginners, veilig internetten en social media aan bod. De cursussen DigiBasis en DigiSterker waren ook populair, met in totaal 147 deelnemers.

Informatiepunt Digitale Overheid

Voor het Informatiepunt Digitale Overheid werd in het voor- en najaar van 2025 een landelijke campagne gerealiseerd, die overal op televisie, radio en social media te zien en te horen was. In het verlengde van de laatste campagne in het najaar, lanceerden wij zelf een vervolg op deze campagne, met uitingen op A0-borden langs de wegen in Zoetermeer en advertenties in het Streekblad.

Informatiepunt Digitale Overheid

Het Informatiepunt Digitale Overheid hielp in 2025 ruim 710 mensen met in totaal 806 vragen, een stijging van 14% van het aantal bezoekers en 10% van het aantal vragen t.o.v. 2024.

De meeste vragen gingen over:

- 1 Gemeente Zoetermeer
- 2 DigiD
- 3 Computers/tablets/smartphones

Interview met Taalhuisvrijwilliger Bert

“Ik heb geleerd hoe belangrijk het is om geduldig te luisteren”

Kun je vertellen waarom je specifiek taalvrijwilliger bent geworden?

Toen ik in 2024 met vervroegd pensioen ging, was de vraag: en wat nu met die zee van tijd? Mijn (ex-)vrouw stuurde me een appje waarin ze me wees op een voorlichtingsavond voor taalvrijwilligers. Dat sprak me aan: ik heb wel wat met taal en hierin zit ook een element van ‘een ander helpen’. Na de voorlichting heb ik in eerste instantie gekozen voor de Taalbalie, omdat ik ervaring heb met administratie en je in die positie mensen ook direct kunt helpen met hun taalvragen.

Wat doe je precies als taalvrijwilliger?

Bij de Taalbalie ontvangen we mensen met een taalvraag. Dat zijn (tot nu toe in elk geval) vrijwel uitsluitend NT2'ers, mensen dus voor wie Nederlands niet hun eerste taal is, maar tweede (of soms zelfs derde). Ze willen in de regel Nederlands leren of verbeteren. En daarvoor zijn er in Zoetermeer verschillende aanbieders. Ik probeer, aan de hand van een gesprek, in te schatten wat het taalniveau is. Men dient ook een inschrijfformulier in te vullen. Ook dat geeft een indicatie van het niveau. En dan kijken we samen waar de deelnemer het beste mee geholpen is. Dat kan zijn met het aanbod van het

Taalhuis zelf, zoals het Taalcafé, een Meeleesclub, lessen Alfabetisering, lessen Start met Nederlands en het Oefenplein. Maar we kunnen iemand ook doorverwijzen naar een taalpartner.

Wat vind je het leukst aan deze vrijwilligersfunctie?

Het leukste is toch wel het kennismaken met allerlei verschillende mensen, met hun verschillende achtergronden en cultuur. Die ook allemaal hun reden(en) hebben om Nederlands te leren. Voor werk, om te integreren, voor een partner: het kan van alles zijn. En daarnaast het besef dat je mensen ook echt kunt helpen. Ik probeer me weleens voor te stellen hoe ik het zou vinden om in een vreemd land te komen, waar je niemand verstaat, waar je jezelf niet verstaanbaar kunt maken, waar je zelfs niets kunt lezen omdat er een ander schrift wordt gebruikt... Dan zou ik het fijn vinden als er mensen zijn die me helpen mijn weg te vinden.

Is er iets wat je als vrijwilliger hebt geleerd, wat je anders niet zou hebben geweten?

Als taalvrijwilliger heb ik vooral geleerd hoe ongelooflijk divers de achtergrond en motivatie van mensen is die Nederlands willen leren. Je ziet

hoe groot de stap is die zij zetten: naar een nieuw land, een nieuwe taal, een nieuwe samenleving. Dat besef had ik eerder minder sterk. Daarnaast heb ik geleerd om taal niet alleen als ‘regels en woorden’ te zien, maar als een middel om mensen echt verder te helpen — of het nu gaat om een gesprek, een formulier of simpelweg het gevoel ergens bij te horen. En ik heb geleerd hoe belangrijk het is om geduldig te luisteren. Vaak zegt iemand meer ‘tussen de regels door’ dan in woorden. En het blijft bijzonder om te merken dat een klein beetje hulp voor iemand anders heel veel kan betekenen.

Kun je iets bijzonders noemen wat je hebt meegemaakt tijdens je vrijwilligerswerk?

Zeker, er was een jongen uit Turkije, die toen hij hier kwam geen woord Nederlands sprak. Hij woonde in het AZC, meldde zich begin februari 2025 bij de Taalbalie en was zo gemotiveerd. Hij wist dat, als hij hier een nieuw bestaan op wilde bouwen, hij eerst Nederlands zou moeten leren. Volgens mij zat hij elke dag in de bibliotheek, deed aan van alles mee, las veel en is binnen een jaar geslaagd voor zijn inburgeringsexamen. Hij is pas verhuisd en nu druk bezig met solliciteren. Echt heel veel respect heb ik daarvoor.

Partners & samenwerkingen

We werken graag samen met andere organisaties in de stad. Zo hebben we samen met Werkcentrum Zuid-Holland Centraal en JobHulpmaatje een werkcafé in wijkbibliotheek Oosterheem opgezet, waar een aantal werkgevers aanwezig was om in gesprek te gaan met 26 werkzoekenden. We organiseerden samen met CUVO, Café Max en Humanitas weer vier drukbezochte Nabestaandencafé's en stelden met het JIP (Jongeren Informatie Punt) meerdere themacollecties samen over onderwerpen als goed met geld omgaan. Verder stonden het Meerpunt en Silvester Kinder-en Jeugdboeken met kraampjes op de Baby-, Peuter & Kleutermarkt, BoekStartdag en het Kinderboekenfestival.

Ook buiten de deur waren we overal in de stad te vinden

- Bij InZet Noordhove en Seghwaert organiseerden we twee lezingen.
- Bij Speelboerderij Het Buitenbeest organiseerden we de activiteit Theatervoorlezen.
- Elke week werd er door een vrijwilliger voorgelezen bij de woonzorgcentra Vivaldi en Magnolia.
- We organiseerden literaire introducties in het Stadstheater voor toneelstukken gebaseerd op een boek.
- Tijdens de Kinderboekenweek was er bij verschillende Scoutinglocaties iets spannends te beleven.
- We waren te vinden op de Dag van Palenstein en op het BRAVO-festival.

Colofon

Dit is een uitgave van Bibliotheek Zoetermeer, april 2026.

Teksten en eindredactie

Afdeling Marketingcommunicatie
Bibliotheek Zoetermeer

Ontwerp

studioBoven grafisch ontwerp (Mirjam Wilbrink)

Fotografie

Alle foto's door Ben Hoedt, behalve:

Pagina 8 (links): Caroline de Winter

Pagina 9: BoekStart

Pagina 10 (links): Caroline de Winter

Pagina 14 (rechts): Koninklijke Bibliotheek

Pagina 17 (rechts): Pauline Delfos

Bezoekadres

Bibliotheek Zoetermeer
Stadhuisplein 1
Zoetermeer

Postadres

Frankrijklaan 6
2711 CX Zoetermeer

Vragen?

Mail naar:
marcom@bibliotheek-zoetermeer.nl

www.bibliotheek-zoetermeer.nl